

Complexnummer: 514156

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

AaBe-fabriek

Aantal complexonderdelen

3

Monumentnummers van complexonderdelen

511178, 514157, 514158

Woonplaats

Tilburg

Gemeente

Tilburg

Provincie

Noord-Brabant

Locatie van het hoofdobject

AaBe-straat 27, 5021 AV te Tilburg

Complexomschrijving

Complexomschrijving

Inleiding

Een fabriekscapex, bestaande uit productiehallen met sheddaken en een gedeeltelijk onderkelderde fabrieksstraat (1), een ketelhuis (2) en een schoorsteen (3). Het complex is gebouwd in 1930 en uitgebreid in 1941. Opdrachtgever was F. van den Bergh, voorheen Gebr. van Spaendonck, later bekend als de AaBe-fabriek. Ontwerper was Georges Forest uit het Belgische Tourcoing. De productie is gestaakt in 1997.

Omschrijving

Het complex bestaat uit drie onderdelen. Onderdeel 1 wordt gevormd door een groot, in hoofdvorm rechthoekig, éénlaags gebouw bestaande uit productiehallen, met de lange noordgevel langs de Fatimastraat gelegen. De hoofdingang bevindt zich aan de Fatimastraat. Langs de zuidgevel loopt de fabrieksstraat. Op de open plaats ten westen van het gebouw bevindt zich onderdeel 2, het ketelhuis, aan de fabriek vastgebouwd. Daarnaast bevindt zich onderdeel 3, de vrijstaande schoorsteen.

Waardering

Het complex van de AaBe-fabriek, in 1930 en 1941 gebouwd naar ontwerp van G. Forest, is van algemeen belang vanwege:

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Datum van downloaden 09 august 2024

- de typologie van het complex vanwege de laagbouw met sheddaken, een typerend voorbeeld van industriebouw uit de jaren '30, geëigend voor de textielindustrie en voorzien van een flexibele, vrij indeelbare plattegrond benodigd voor onder andere de toenmalige zware machines, de wisselende opstellingen daarvan door de tijd en de interne logistiek; het productieproces vereiste ook een goede lichtinval, gerealiseerd via de sheddaken; de interne transportfunctie is verder present door middel van de inwendige fabrieksstraat die het gehele complex ontsluit en die voor Nederland zeer zeldzaam is;
- de juist voor de textielindustrie typerende decoratief uitgevoerde schoorsteen;
- de voor Nederland zeldzame uitvoering van de gevels in Art Deco-trant;
- de gaafheid en zeldzaamheid van het complex in Nederland, waarbij tevens de dominante rol van Tilburg in de textielnijverheid op nationaal niveau wordt benadrukt.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 511178

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	23 november 1999
Kadaster deel/nr	82627/177

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Tilburg		Tilburg		Noord-Brabant			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
AaBe-straat	27			5021 AV	Tilburg		
AaBe-straat	35			5021 AV	Tilburg		
AaBe-straat	37			5021 AV	Tilburg		
AaBe-straat	41			5021 AV	Tilburg		
AaBe-straat	45			5021 AV	Tilburg		
Fatimastraat	2 K	K		5021 AN	Tilburg		
Fatimastraat	2 L	L		5021 AN	Tilburg		
Fatimastraat	2 M	M		5021 AN	Tilburg		
Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel		
Tilburg	X				1919		

Omschrijving**

Inleiding

Productiehallen, gebouwd in 1930 en uitgebreid in 1941, globaal op een rechthoekige grondslag. Langs de zuidzijde loopt de fabrieksstraat.

Omschrijving

Eénlaags pand, van oorsprong rechthoekig, later voorzien van uitbreidingen (1941), aan de zuidzijde voorzien van een ontsluitingsgang (fabrieksstraat) over de gehele lengte (eveneens in 1941 uitgebreid). De gevels zijn opgetrokken in baksteen met, gedeeltelijk geprefabriceerde, betonnen elementen. Beton is toegepast voor constructieve onderdelen (stijlen), maar ook voor meer decoratieve elementen. Ook stuc is toegepast. Beton, stuc en metselwerk zijn verfijnd gedetailleerd in Art Decotrant. Het dak bestaat uit sheddaken met glas in de noordelijke panelen. Over de fabrieksstraat loopt een zadeldak.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Gevels

De gevels zijn geled door middel van grote vensters, per twee of vier gerangschikt. De gevels worden afgesloten door middel van een forse lijst. Ter illustratie van het representatieve karakter van de rijk gedetailleerde gevels geldt dat aan de zijde van de hoofdingang (Fatimastraat) de lijstgevel de sheddaken (vrijwel) geheel maskeert, hetgeen aan de andere gevel, bij het ketelhuis, niet het geval is. De zaagtandvorm van het dak is daar goed zichtbaar en de detaillering (lijstwerk) volgt het zaagtandpatroon. De hoofdingang wordt gevormd door dubbele paneeldeuren onder bovenlicht en luifel, bereikbaar via een bordestrap. De fabrieksstraat, die aan beide zijden van het gebouw uitsteekt, is onder andere voorzien van laadperrons.

Interieur

Het interieur was bedoeld als vrij indeelbaar en is opgebouwd volgens een rasterpatroon. De kapconstructie, bestaande uit geklonken vakwerkspanten en sheddaken, wordt gedragen door gietijzeren zuilen met opengewerkt 'kapiteel'. De ontsluitingsgang is gedeeltelijk onderkelderd, de kelders zijn ontsloten via een hellingbaan. De gang heeft een zadeldak bestaande uit geklonken vakwerkspanten, opgelegd op lisenen. Verder zijn onder andere de metalen schuifdeuren van belang.

Waardering

De productiehallen en de fabrieksstraat (ontsluitingsgang) van de AaBe-fabriek, in 1930 en 1941 gebouwd naar ontwerp van G. Forest, zijn van algemeen belang vanwege:

- de typologie van het complex vanwege de laagbouw met sheddaken, een typerend voorbeeld van industriebouw uit de jaren '30, geëigend voor de textielindustrie en voorzien van een flexibele, vrij indeelbare plattegrond benodigd voor onder andere de toenmalige zware machines, de wisselende opstellingen daarvan door de tijd en de interne logistiek; het productieproces vereiste ook een goede lichtinval, gerealiseerd via de sheddaken; de interne transportfunctie is verder present door middel van de inwendige fabrieksstraat die het gehele complex ontsluit en die voor Nederland zeer zeldzaam is;
- de toepassing van geprefabriceerde onderdelen (lijst, constructie) en de constructiewijze (gietijzeren en geklonken onderdelen);
- de voor Nederland zeldzame uitvoering van de gevels in Art Deco-trant met details in baksteen, stucwerk en beton;
- de functionele en visuele samenhang met ketelhuis en schoorsteen;
- de gaafheid en zeldzaamheid van zulke productiehallen in Nederland, waarbij tevens de dominante rol van Tilburg in de textielnijverheid op nationaal niveau wordt benadrukt.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Industrie

Functie

Fabrieksgebouw

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 514157

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	23 november 1999
Kadaster deel/nr	82673/92

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Tilburg	Tilburg	Noord-Brabant

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Tilburg	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Tilburg	X			1919

*Omschrijving***

Inleiding

In 1930 gebouwd ketelhuis bij de AaBe-fabriek.

Omschrijving

Het ketelhuis is tegen de westgevel van de fabriek gebouwd. Het is een pand van één bouwlaag onder (tegenwoordig, anno 1999) een plat dak., van oorsprong waren dat schilddaken. Het pand is opgetrokken in baksteen. De korte gevels kennen drie traveeën, de lange vier. De detaillering van de gevels is identiek aan de gevels van onderdeel 1.

Waardering

Het in 1930 gebouwde ketelhuis van de AaBe-fabriek is van algemeen belang vanwege:

- de functionele en visuele relatie de schoorsteen en de productiehallen
- het ketelhuis maakt een essentieel onderdeel uit van het complexmatige karakter van de fabriek;
- de schoonheid en zeldzaamheid van de detaillering van gevels in Art Decotrانت.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Boerderijen, molens en bedrijven	Industrie	Ketelhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 514158

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	23 november 1999
Kadaster deel/nr	82674/34

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Tilburg	Tilburg	Noord-Brabant

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Tilburg	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Tilburg	X			1919

*Omschrijving***

Inleiding

Schoorsteen uit 1930 bij de AaBe-fabriek.

Omschrijving

De ronde schoorsteen is opgetrokken in baksteen en voorzien van een decoratieve achzijdige voet met lisenen en fries, een schacht met het jaartal 1930 en een zeer decoratieve kop met siermetselwerk in afwijkende kleur steen, bestaande banden en een rondboogfries.

Waardering

De in 1930 gebouwde schoorsteen is van algemeen belang vanwege:

- de zeer decoratieve uitvoering met gedeeltelijk kleurig siermetselwerk; dergelijke decoratieve schoorstenen werden vrijwel uitsluitend in de textielnijverheid toegepast;
- de zeldzaamheid en de gaafheid van zulke decoratieve schoorstenen;
- de functionele en visuele relatie met ketelhuis en productiehallen;
- de bakenfunctie in het stadslandschap van Tilburg, waar deze schoorsteen één van de weinige herinneringen is aan het industrielandchap van weleer.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Industrie

Functie